

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Jsou rodiče povinni spolupracovat s orgánem sociálně právní ochrany dětí?

Ano, jedná se o zákonem stanovenou povinnost (zákon o sociálně právní ochraně dětí).

Může sňatek uzavřít nezletilý?

Nemůže. Výjimečně může soud z důležitých důvodů (např. mateřství) povolit uzavření manželství nezletilému staršímu 16ti let.

Jaká jsou práva a povinnosti k dětem v případě rozvodu manželství rodičů?

Před rozhodnutím soudu o rozvodu musí být upraveny poměry k nezletilým dětem – tzn. komu, bude dítě svěřeno do výchovy, a jak bude každý z rodičů přispívat na jeho výživu. Jinak veškerá práva a povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti zůstávají stejná.

Jaká je rodičovská zodpovědnost rodiče, který nemá dítě ve své péči?

Práva a povinnosti rodičů vyplývající z rodičovské zodpovědnosti jsou v každém případě stejná.

Musí být dítě zastoupeno kolizním opatrovníkem v soudním řízení?

Ano, neboť se rozhoduje o věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí těchto rodičů.

Kolizní opatrovník je ustanoven příslušným soudem pouze pro dané řízení a jeho úkolem je zjištění poměrů dítěte a rodičů a podání návrhu na to, jak by měly poměry dítěte být upraveny. V rámci komunikace s rodiči může plnit i roli poradenskou, nepřebírá však žádnou zodpovědnost za případné konflikty a problémy, které v rodině mohou nastat. Pravomocným ukončením řízení jeho role končí a nadále do rodiny, není-li to třeba, nezasahuje.

Musí být prováděn pohovor s nezletilým dítětem?

Ano. Dítě má právo se samo podle svých schopností vyjádřit k podstatným záležitostem, které se ho týkají, a to i bez přítomnosti rodičů. Pohovor se provádí zpravidla na oddělení sociálně právní ochrany dětí. Dítě je tímto chráněno před nutností provést pohovor přímo před soudem, což by pro něj mohlo být značně stresující.

Jaké jsou možné formy výchovy, pokud se rodiče rozvedli /rozešli?

a) společná výchova – pokud jsou oba rodiče schopni řádně vychovávat, mají o výchovu zájem, jsou schopni se na výchově dohodnout

b) střídavá výchova – dítě žije po určitou předem stanovenou dobu s každým z rodičů za splnění základního předpokladu, že jsou rodiče schopni na výchově a zajišťování potřeb dítěte se dohodnout. Časový interval není nijak vymezen, vyplývá z konkrétních podmínek. Pro dítě by střídavá péče neměla znamenat zásadní změny týkající se školy, volného času, okruhu kamarádů apod.

c) svěřeni do výchovy jednoho z rodičů, přičemž druhý rodič má právo se s dítětem stýkat. Pokud rodiče nejsou schopni se na rozsahu styku dohodnout, rozhodne o tomto příslušný soud

Jaká je výše výživného, kterou určuje soud?

Není stanoven žádný všeobecně platný vzorec pro výpočet výživného. Jeho výše vyplývá z odůvodněných potřeb dítěte a současně výdělkových možností a schopností rodiče

Kdy je třeba podat návrh na úpravu výživného?

V případě jakékoliv zásadní změny v životě dítěte (tzn. nástup do školky, školy, v případě změny zdravotního stavu apod.) nebo zásadní změny poměrů na straně rodičů (např. ztráta zaměstnání, změna zdravotního stavu apod.).

Co dělat, když rodič neplatí soudem stanovené výživné?

Obrátit se na příslušný soud a podat návrh na výkon rozhodnutí. V případě dlouhodobého neplnění této povinnosti (po dobu delší než 3 měsíce) podat na Policii ČR trestní oznámení.

Je-li rodič zbaven rodičovské zodpovědnosti, musí platit výživné?

Ano, musí.

Jak postupovat, pokud rodič brání styku druhého rodiče s dítětem?

Doporučujeme obrátit se na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, který zváží veškeré okolnosti případu a navrhne další postup.

Práva a povinnosti rodičů při styku s dětmi, který je upraven soudem.

Oba rodiče mají stejnou rodičovskou zodpovědnost, ze které vyplývají práva a povinnosti, v plném rozsahu, pokud není omezena soudem. Vždy však musí respektovat rozsudek ve věci.

Jak postupovat v případě, kdy je omezován nebo znemožňován styk dítěte s prarodiči?

Dítě má zákonné právo na styk s prarodiči. V případě problémů doporučujeme obrátit se na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, který zváží veškeré okolnosti případu a navrhne vhodné řešení.

Může rodič v době styku spolu s dítětem vycestovat na zahraniční dovolenou?

Ano, může. Měl by však o tom informovat druhého rodiče dítěte.

Jak postupovat, pokud zjistím, že dítě nechodí bez mého vědomí do školy?

Doporučujeme obrátit se na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, který zváží veškeré okolnosti případu a navrhne další postup.

Co dělat, pokud mám podezření, že moje dítě užívá nějakou drogu?

Pro získání jistoty je možné zakoupit v lékárně dostupný test. Následně doporučujeme obrátit se buď na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, nebo přímo na zařízení, které se touto problematikou zabývá.

Co dělat, když se dítě toulá a nepřijde v noci domů, případně je mimo domov delší dobu?

Po vyčerpání vlastních dostupných možností nahlásit pohřešování na Policii ČR. Při opakování doporučujeme obrátit se zároveň na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí.

Jak mám postupovat, pokud chci osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče?

- **Žádost přijímá oddělení sociálně právní ochrany dětí podle trvalého bydliště žadatelů. Zde sociální pracovník náhradní rodinné péče (dále NRP) vydá, případně přijme žádost, vysvětlí způsob zprostředkování a podá veškeré informace o této problematice.**
- **Žadatel předkládá:**
 - vyplněné dotazníky
 - občanský průkaz
 - rodný list
 - oddací list
 - fotografie
 - výpis ze zdravotní dokumentace
 - zprávu o zdravotním stavu na předepsaném formuláři (bude vydán na úřadě)
 - údaje o ekonomických poměrech
- **Žadatel předkládá vyplněné dotazníky (dotazníky obdrží u pracovníků NRP Městského úřadu v Novém Boru).**

- Pracovnice NRP zajistí sociální šetření v místě bydliště žadatele, pohovor se žadatelem, opis z rejstříku trestů. Po zkompletování uvedených dokladů přenáší kopie veškeré dokumentace příslušnému krajskému úřadu k dalšímu vyřízení, tedy odbornému posouzení, zajištění odborné přípravy a pro přijetí dítěte do rodiny a vlastnímu zprostředkování NRP.
- Žádost lze v průběhu vyřizování i po jejích schválení podle aktuální potřeby žadatele přerušit nebo zrušit. Výše uvedené doklady předkládají shodně jak žadatele k osvojení, tak žadatelé o pěstounskou péči, žadatelé o pěstounskou péči na přechodnou dobu.

Jak mám postupovat, pokud se narodí dítě nezletilým rodičům?

V takovém případě musí být dítěti ustanoven poručník. Konkrétní osoba, která bude funkci poručníka vykonávat, podá k soudu návrh na ustanovení poručníka s příslušnými doklady, na základě kterých soud rozhodne. K návrhu se připojuje např. rodný list dítěte, výpis z rejstříku trestů navrhovatele, bude provedeno sociální šetření poměrů. Bližší informace k této problematice Vám poskytnou sociální pracovníci oddělení sociálních právních ochrany dětí.

Jak mám postupovat při svěřeni dítěte do pěstounské péče?

Sociální pracovnice NRP příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí s navrhovatelem sepíše návrh na svěřeni dítěte do pěstounské péče. Navrhovatel dokládá k návrhu veškeré osobní doklady (OP, RL, oddací list), výpis z rejstříku trestů, výši svých měsíčních příjmů, potvrzení o zdravotním stavu a psychologické vyšetření. Dále je provedeno sociální šetření v rodině, sociální pohovor s navrhovatelem, pohovor s dítětem (přiměřeně k jeho věku a rozumovým schopnostem). Návrh s potřebnými doklady předá sociální pracovnice příslušnému soudu, který o návrhu rozhodne.

Jak postupovat při svěřeni dítěte do péče jiné osoby než rodiče?

Je třeba se obrátit na příslušný soud (který vede spisovou dokumentaci dítěte popřípadě příslušný soud, kde se dítě zdržuje) a podat návrh na svěřeni dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče. Soud následně určí, které doklady chce předložit, avšak vždy je třeba mít s sebou občanský průkaz a rodný list dítěte.

Co má dělat, pokud chci dát dítě k adopci (osvojení)?

Tuto skutečnost je třeba oznámit v porodnici při narození dítěte. Již v době těhotenství je možné se obrátit na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, kde získáte informace, jak postupovat při osvojování. Při osvojení dítěte je potřeba souhlas rodičů. Tento souhlas musí rodič dát vždy před soudem.

Jak postupovat při udělení souhlasu k pěstounské péči?

Pokud bylo dítě se souhlasem rodičů umístěno v dětském zařízení (dětský domov, kojenecký ústav), dostaví se rodiče na oddělení sociálně právní ochrany dětí, kde s nimi bude sepsán protokol o souhlasu se zprostředkováním pěstounské péče dítěti. Rodič se účastní všech jednání před soudem, zůstává mu kromě výchovy dítěte veškerá rodičovská zodpovědnost, má právo se s dítětem stýkat.

Co mám dělat, pokud chci osvojit dítě své manželky (či manžela)?

Sociální pracovnice NRP s vámi sepíše návrh, ke kterému je nutné připojit vyjádření manžela/ky, vyjádření dítěte (s ohledem na jeho věk, u dětí starších 12 let dávají osobní souhlas před soudem), souhlas biologického rodiče, potvrzení o vašem zdravotním stavu (i dítěte), výpis z rejstříku trestů, potvrzení o vašich příjmech a vaše psychologické vyšetření. Dále bude v rodině úřadem provedeno sociální šetření a věc bude postoupena soudu k projednání a rozhodnutí.

Jak mám postupovat, pokud chci zrušit pěstounskou péči?

Pracovník OSPOD pověřený agendou náhradní rodinné péče Vám sepíše návrh na zrušení pěstounské péče, který bude řádně odůvodněn. Návrh je předán příslušnému soudu. Soud na návrh pěstouna rozhodne, pokud pěstounskou péči zruší, dítě umístí do jiné náhradní rodinné péče nebo případně do dětského domova.

Jak řešit problémy s výchovou dítěte v pěstounské péči?

Vždy je potřeba se obrátit na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí a podle povahy věci případně řešit problém s klíčovým pracovníkem, se kterým má pěstoun uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče.

Jak zajistit v případě nutnosti krátkodobou péči o dítě mimo rodinu?

Dítě je možné umístit do pěstounské péče na přechodnou dobu, o které rozhoduje soud nebo situaci lze řešit prostřednictvím Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, kde může být dítě umístěno na základě písemné dohody s rodiči na nezbytně nutnou dobu. Mezi takováto zařízení patří např. ZDVOP Hvězdička, Tyršova 445, 471 25 Jablonné v Podještědí